

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
továbbá a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hova a hirdetések, az előfize-
tések és a lap szétküldésére
vonalkozó felszólalások inté-
zendők.

Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hónapra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 8 fillér. !

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével minden nap
éleltán 5 órkor. ■■■■■

Nagybecskerek, 1911.

XL. évfolyam 275. szám.

Péntek, december 1.

A véderőreform.

— december 1.

A véderőreform körül ismét szaporán
burjánzik a találgatások dudvája. Nehány
nap óta anélkül, hogy tápot nyertek volna,
megint híresztelések járják a sajtóban és
olyan politikai körökben, amelyek a véd-
erőreform bármiféle változást szívesen lát-
nának, hogy ezáltal a maguk győzelmét
kiirtóhessék világgá. A híresztelések két
irányúak. Egyik csoportjuk a véderőjavas-
lat visszavonását és alapvető átalakítását
szeretné elhíttetni a világgal. másik részük
olyan képtelenséget táal fel, hogy a re-
form tartalmának egy része ideiglenesen
kíragadtatnék a javaslat keretéből s a ja-
vaslat többi részétől függetlenül kerülne
tárgyalásra.

Szinte fölösleges hangsúlyozni, hogy
mindezek a hírek a tárgyaltalan politikai
kombinációk osztályába tartoznak. A sajtó-
ban a szenzációhajszolás nyit nekik utat,
néhány politikai körök pedig, melyeknél
vágy a gondolat apja, természetes mohó-
sággal kapnak az ilyen, illuziókat éleszt-
gető álhíreken. El kombinációk egyébként
mind ahhoz a gondolathoz kapcsolódnak,
amelyet a magyar képviselőház egy tagja
lanszirozott előbb egy bécsi lap hasábjain,
majd egy képviselőházi beszédben is. E
gondolat, mely a három éves szolgálati
alapra való visszatéréssel s a vele járó te-
heresökkenéssel véli a véderő-kérdés ut-
ját egyengetni, már első jelentkezése idejé-
ben megfelelő bírálatban részesült a szak-
emberek részéről, akik megállapították,
hogy az ilyen alapon elérhető pénzügyi
könnyedség alig néhány millió és koránt-
sem áll arányban azzal a roppant jelentő-
ségű előnnyel, amit a két éves szolgálat
megvalósítása hoz a lakosságnak.

Már akkor megállapították a komoly
politikai körök, hogy a három éves szolgál-
atra való visszatérés sem pénzügyi, sem
társadalmi szempontból előnyt nem jelent,
hanem inkább hátrányt. Politikai szem-
pontból pedig számba azért nem jöhet,
mert a véderőreform parlamenti útját nem
a két éves szolgálat behozatala teszi görön-
gyössé — hisz ez inkább elősegíti a javas-
lat elfogadását, — hanem egyrészt a véd-
rendszer számára elengedhetetlen követelé-
sek, másrészt az ellenzéknek az a taktikája,
amely a véderőjavaslat tárgyalását alkalmul
akarja felhasználni egyéb, a véderő-
kérdéssel nagyrészt össze nem függő kér-
dések forszírozására. A véderőjavaslaton
való minden lényegbe vágó változás, ami
különbön is ki van zárva, politikailag
semmi könnyedséget sem teremt a par-
lamentben. Mert nem szünteti meg azokat
a törekvéseket, amelyek az ellenzéknek, il-
letve annak különböző pártjait vezérlik.

Ezt meggondolva, mindenki eleve tisz-
tában lehetne azzal, hogy a néhány nap óta
pertraktált híresztelések tényleg tárgyi
alap nélkül valók. Azok számára, akik ezt
maguktól nem tudják, ismételt ideiktat-
juk tegnapi távirataink között a legilleté-
kesebb helyről szerzett információkat,
nevezetesen:

Ma is, mint a vita kezdetétől eddig,
változatlanul fenáll az az álláspont, amely-
nek a kormányelnök az ország színe előtt
adott kifejezést, hogy tudniillik a reform
lényegét nem érintő, kisebb jelentőségű
módosítások, javítások előtt, amelyek a
parlamenti tárgyalás során vetődnek fel,
nem zárkozik el. Ez azt teszi, hogy a kor-
mány és a munkapárt, bár hajlandó meg-
fontolás alá venni a részletes tárgyalás so-
rán fölmerülő kisebb módosításokat, a véd-
erőreform alapelveiben s az azokat kifejező
javaslatban azonban lényegbevágó változás
nem lesz. Ami pedig különösen a két éves
szolgálatot illeti, az mint az egész reform
alapelve, természetesen szintén megmarad.

Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól —

Nagybecskerek, dec. 1.

Nagybecskerek város képviselőtestü-
lete tegnap délután ülést tartott, amelyen
rendkívüli számmal jelentek meg a kép-
viselőtestületi tagok, mivelhogy a tárgy-
sorozaton választások is voltak. Amint
azonban ezeket elvégezték, a tárgyaló ter-
em lassankint kiürült, úgy hogy a vége
felé alig voltak néhányan a teremben.

A tegnapi ülésen ejtették meg
ugyanis a választást a megüresedett városi
mérnöki, rendőrkapitányi és rendőr-
hadnagyi állásokra s a választás a rendőr-
hadnagyi állás körül történt izgalmat
leszámítva, simán folyt le s valamennyi
állásra arra érdemes erőket választottak
meg, akik a jövőben bizonyára még foko-
zottabban megmutatják képességeiket.

A többi ügyek közül csak a városi legelő-
vétel körül volt nagyobb vita. A közgyű-
lésen ugyanis aggodalmak merültek föl az
íránt, hogy a megvenni szándékozott
Ludas-puszta megéri-e az 1200 koronát hol-
dankint s mivel az aggodalmakat a köz-
gyűlés nagy többsége osztotta, úgy hatá-
rozott a közgyűlés, hogy előbb szakértő bi-
zottsággal megbecsültesse a föld értékét s
csak azután dönt véglegesen.

A közgyűlésről szóló tudósításunk
egyébként a következő:

A közgyűlésen a polgármester távol-
léte folytán Strosz Béla városi főjegyző
elnökölt, aki a közgyűlés megnyitása után
mindjárt a tárgysorozat első pontja értelmében a

valasztások

íránt tett előterjesztést.

Indítványára a közgyűlés Jeszenszky
Nándor elnöklésével kiküldte Benkovics
Miklós és Krumenacker Ferenc bizottsági
tagokat, hogy küldöttségileg hívják meg
az alispánt a választás vezetésére.

Jankó Ágoston alispán elfoglalja a
széket s előadja, hogy a városi mérnöki
állásra Szöllösy Kálmán, a rendőrkapi-
tányi állásra dr. Mirkov Iván, a rendőr-
hadnagyi állásra pedig Deák Vidor és Ko-
vács Géza pályázott.

Miután kiküldték a Kandidáló bizottsá-
got, amelynek tagjai az alispán elnöklésé-
vel Balázi József, dr. Gyorgyevics Milos,
Annau Ádám és Száviics Sándor voltak, a
kandidáló bizottság rövid tanácskozás után
a rendőrhadnagyi állásra pályázó Kovács
Gézát kivéve, valamennyi pályázót jelölte.
A városi szervezési szabályrendelet szerint
ugyanis a rendőrhadnagyi állás kvilifiká-

ciójához jegyzői oklevél is kell, ez pedig
Kovács Gézának nincs s így őt nem lehet-
ett jelölni.

A képviselőtestületi tagok egy része,
nevezetesen a szerbek zugoítottak ugyan a
miatt, hogy Kovács Gézát nem jelölték, a
választás azonban simán folyt le, amennyi-
ben egyhangulag megválasztották

városi mérnöknek Szöllösy Kálmánt,
rendőrkapitánynak dr. Mirkov

Ivánt,
rendőrhadnagynak pedig Deák

Vidort.
Az ujonnan megválasztott tisztviselők,
a mérnököt kivéve, nyomban le is tették
az esküt.

Miután a közgyűlés az alispánnak a
választás tapintatos vezetéséért köszönetet
szavazott, az elnöklést újból átvevő fő-
jegyző elparentálta a képviselőtestület leg-
utóbb elhunyt érdemes virilis tagját Eisler
Mihályt.

Most Hausladen Mátyás főszámvevő
bemutatja a belügyminiszter leiratát

az államsegély felosztása

dolgában. A belügyminiszter a felosztást
kifogásolja, mert szerinte a pénz nincs he-
lyesen felosztva a tisztviselők között s azt
kívánja, hogy akik nem helyesen részesül-
tek a segélyben térítsék vissza a városnak
az összeget.

Dr. Gyorgyevics Milos a miniszter
rendeletét helyesli s rosszalja a felosztási
tervet.

Krumenacker Ferenc kifejti, hogy a
esegélyfelosztás a városi tisztviselők viszo-
nyai szerint történt s éppen a leggyöngé-
ben dotált alkalmazottakat sújtanak, ha a
miniszteri rendelet értelmében történnek
a felosztás, az összegek visszafizetése pedig
valóságos csapás volna az illető szegény
tisztviselőkre. Ezért is indítványozza, hogy
mindenekelőtt a város mentse fel a maga
részéről az illető tisztviselőket a segély
visszafizetésétől, továbbá világosítsák föl a
minisztert a segélynek az itteni viszonyok
szerint való helyes felosztásáról s kérjék
meg, hogy a felosztást ennek alapján
hagyja jóvá.

A közgyűlés ilyen értelemben is ha-
tároz.

Most következett

a városi legelővétel

ügye, amelyet kiragadtak a tárgysorozat
közepéből s mindjárt tul akartak rajt esni.

A városi legelő ügye körül élénk, sőt
itt-ott heveskedő vita indult meg s Száviics
Sándor, Végh Lajos, Kardos Samu, Kru-
menacker Ferenc, dr. Gyorgyevics Milos,
Puts Frigyes és Várady Imre felszólalása
után a közgyűlés egyhangulag úgy hatá-
rozott hogy előbb szakértő bizottságot küld
ki, amely becsülje meg a földnek értékét
s csak azután dönt a vétel dolgában. A bi-
zottság tagjaiul a közgyűlés Konkoly
Samu, Löwi Zsigmond, dr. Gyorgyevics
Milos, Weiterschan Fülöp, Steyer István,
Devity Áca, Puts Frigyes; Rackov Zsiva,
dr. Magyar Károly, Latovljev Péra és
Szalay József képviselőtestületi tagokat
küldte ki.

A legelővételi vita után a közgyűlési
terem mindjobban kiürült s általános
figyelmetlenség között intézték el

a többi ügyeket

amelyek közül kiemeljük a következőket:

Az elnöklő főjegyző előadja, hogy a
választott képviselőtestületi tagok felének
mandátuma ez év végével lejár, tehát a
mandátumokra december folyamán meg
kell ejteni a választásokat. Indítványára
a közgyűlés kimondja, hogy megkeresi a
vármegye alispánját, hogy a választások
határnapját tűzze ki s a választási elnökö-
ket jelölje ki.

A közgyűlés elfogadta továbbá a ta-
nács előterjesztését a díjnokok fizetésren-
dezése dolgában.

Az 1910. évi gyámpénztári és villam-miui zárszámadást jóváhagyták.

Elhatározták, hogy megkeresik a kereskedelmi minisztert, hogy a keddi állatvásárra felhajtott állatokra nézve a vámentességet további 3 évre hosszabbítsa meg, ugyszintén a kövezetvámszedési jogot is, annak a város határában való kiterjesztésével.

A polgári iskola helyiségeinek a szaporításánál az állandó választmány azt a javaslatot tette, hogy az igazgató lakásából csináljanak tantermeket, ezzel szemben elnöklő főjegyző azonban miután időközben kiderült, hogy az igazgató lakása nem volna elegendő az új tantermekre s ezzel a kérdés nem volna megoldva, azt indítványozza, hogy adják még vissza a tanácsnak az ügyet tanulmányozásra olyan irányban, hogy nem lehetne-e a szükséges tantermeket az elemi iskola épületéből kihasítani.

Krumenacker Ferenc ezt még azzal pótolta, hogy az iskolagondnokságnak is adják ki az ügyet, miután az ő javaslata a polgári iskola helyiségeinek szaporítása.

A közgyűlés a főjegyző és Krumenacker Ferenc pótló indítványa szerint határozott.

A hatósági cselédközvetítő intézet szervezése dolgában dr. Várady Imre elismerőleg emlékezett meg Deák Vidor rendőrhadnagyra, aki sokat munkálkodott a szociális terv érdekében, de mivel az ügyet alapos előkészítés után lehet csak elintézni, indítványozza, hogy a közgyűlés utasítsa a tanácsot, dolgozzon ki a hatósági cselédközvetítőre egy részletes tervet s azt terjessze újból a közgyűlés elé. A közgyűlés így is határozott.

A városi főszámvevő javaslatát a fölvetett nagy költségnövekedés részletes beosztásáról a közgyűlés tudomásul vette.

Ezután a többi kisebb jelentőségű tárgyat, illetőségi ügyet az állandó választmány javaslata értelmében gyors egymásutánban vita nélkül elintézték s ezzel a közgyűlés véget ért.

Az állami tanítók helyzetük javításáért.

A tisztviselői pótlék és a tanítók. — A rangsorba való osztás.

— Saját tudósítónktól —

Nagybecskerek, dec. 1.

A nagybecskereki állami tanítók tegnap délután értekezletet tartottak, amelyen megbeszélték az anyagi helyzetük javítása érdekében a legközelebbi jövőben teendő lépéseket.

Különösen két körülmény készítette a tanítókat arra, hogy jogos aspirációikért újból tömörülve sikra szálljanak és pedig első sorban az: hogy a lapokban a tisztviselői pótlékokról megjelent félhivatalos közleményben a tanítók egyáltalában megnevezve nincsenek, másrészt pedig az említett közlemény ama passzusa keltette fel az aggodalmakat, amely az állami alkalmazottak helyzetének javítását célzó intézkedéseket befejezetteknek mondja.

Az értekezleten Bányai Jakab elnökolt az értekezletet egybehívók nevében pedig Istvánffy Károly adta elő a gyűlés célját. Az egybegyűltek élénken tárgyalták az állami tanítók összes sérelmeit és kívánságát és végül hosszas eszmecsere után az elnök indítványára határozatilag kimondták, hogy: az újságokban megjelent félhivatalos közleményből azon sajnós tény állapították meg, hogy abban az állami tanítók egyáltalában megnevezve nincsenek. Ez méltó aggodalmat keltett a tanítótestületben, mely attól fél, hogy újabb megaláztatásnak van kitéve és a családi pótlék megállapításánál annak tagjait nem az állami tisztviselő kategóriájába fogják sorolni. Ennek folytán az értekezlet felhívja az állami tanítók orsz. egyesületének elnökségét: kövessen el mindent, hogy a tanítók az említett pótléknál az állami tisztviselőkével egyenlő elbánásban részesüljenek.

Az értekezlet továbbá megdöbbenéssel olvasta a közlemény ama passzusát, amely szerint az adandó pótlék által az állami alkalmazottak egyes csoportjának külön aspirációi is kielégítetteknek tekintendők. Kimondja tehát az értekezlet, hogy a tanítók ragaszkodnak ama többszörösen hangzottatott kívánalmakhoz, hogy mint áll. tisztviselők már az 1912. évben XI., X. és IX. fizetési osztályba beosztassanak és hogy

minden egyéb intézkedés az ő aspirációikat ki nem elegendi.

Hogy kívánságainak érvényt szerezzen, az értekezlet az állami tanítók dec. 8-án Budapesten tartandó országos gyűlésén képviselteti magát és pedig Bányai Jakab és Wégling István igazgatók, továbbá Osztie Béla, Tarkó János és Istvánffy Károly áll. tanítók által.

Végül az értekezlet elhatározta, hogy a vármegyei összes tanítótestületeket a „Torontál“ útján hasonló állásfoglalásra hívja fel és ezzel az ülés véget ért.

EISENSTÄDTER S. ÉS TÁRSAI DIVATÁRUHÁZA

karácsonyi vásárján

eladásra kerülnek elsősorban:
maradékok és egyes ruhák
mályen leszállított áron
szövet, selyem, parget, delain
és zefirben.

1136-x.2

HIREK.

Tájékoztató.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

December 9. Megyei áll. választmányi ülés.
December 12. Rendkívüli megyei közgyűlés.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 9 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Várady Sándor nagybecskereki lakost a nagybecskereki m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká kinevezte.

— A rendkívüli megyei közgyűlés. Megirtuk már, hogy Torontálvármegye törvényhatósága, az időközben összegyűlt s elintézésre váró ügyek letárgyalására dec. hó 12-én délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A közel hatszáz ügyet tartalmazó hatalmas tárgysorozatból a fontosabbak a következők:

Beöthy László kereskedelemügyi m. kir. miniszter értesíti a vármegye közönségét kineveztetéséről. — Abaujtonnavármegye felirata a vármegyei számvevőség visszaállítására iránt. — Hevesvármegye felirata a vármegyei tisztviselők nyugdíj-ügyének rendezése tárgyában. — Abaujtonnavármegye felirata a katolikus autonómia életbe léptetése iránt. — A miniszterelnök körrendelete a magyar aviatikusok támogatása tárgyában. — Az országos közművelődési tanács ajánlja „Vasárnapi kultúr-alap” megrendelését. — A vármegyei kultur-alap 1912. évi költségvetése. — A községi körjegyzők szabályrendeletének módosítása. — Községi s körjegyzők nyugdíjintézetének 1912. évi költségeloirányzata. — A községi és körjegyzők országos központi egyesületének a községi közigazgatási rendezése tárgyában az országgyűlési képviselőházhoz intézett felirata. — Esehida község határozata, a község nevének újlagos megváltoztatása tárgyában. — Járási mezőgazdasági bizottságok szervezéséről és ügyrendjéről szóló megyei szabályrendelet módosítása. — Koresmákról, sörházakról és pálinkamérésekről szóló szabályrendelet tervezet. — Temesvármegye átírata a koresmákról alkotandó sza-

bályrendelet tárgyában. — Az 1912. évi sorozási elnökök és orvosok kiküldése. — Nagybecskerek város képviselőtestületi tagválasztásához elnök kiküldés. — Megyebizottsági tag pótválasztásának elrendelése. Munkáskerti alap létesítése. — Nagybecskerek város határozata Torontálmegye monografiájának megírása tárgyában. — Nagybecskerek város határozata a nagybecskereki leánytanonc-iskola segélyezése tárgyában. — Nagyikinda város határozata Torontálmegye monografiája című kiadási költsége tárgyában.

— Köszönet. A nagybecskereki szerző-jótevényi egyesület 10 koronát adományozott a nagybecskereki patronage egyesület céljaira, amiért ezúton mond halás köszönetet a patronage egyesület elnöksége.

— Elhunyt plébános. A csanádegyházmegye papságának gyásza van. Tegnapelőtt ugyanis hirtelen meghalt Hegedüs János beodrai címzetes esperes-plébános, ötvennyolc éves korában. Hegedüs János 1853. évben született Beodrán. Tanulmányait Temesvárott végezte és 1877. évi július hó 8-án szentelték pappá. Öt éven át mint segédlelkész működött Bogároson, Fehértemplomban és Billéden. Az 1882. évben adminisztrátor lett szülőhelyén Beodrán, ahol huszonkilenc éven át működött hívei osztatlan szeretetétől környezve.

— Missziómegújítás. P. dr. Ullver Ferenc redemptorista atya, ki az elmúlt héten a zardában tartott női lelki gyakorlatokat, jövő héten, hétfőn, dec. 4-én este 6 órakor megkezdte a rk. plébánia-templomban a négy napi missziómegújítást. Tekintettel arra, hogy a két nyelv használata már a múlt misszionáltechnikai nehézségekkel járt és a magyar misszióatyák jelenleg másutt vannak lekötve, ezúttal német nyelven lesz a missziómegújítás, míg a magyar jövő május havára van tervbe véve. Ezen missziómegújítás oltári szentségi ajtatossággal lesz megtartva. Ezúttal közöljük az ajtatosságok zeneprogramját, mely a következő: Hétfőn este 6 órakor: Bach „Fuga“ Flanta és orgona, Weirich Agost „Tantum ergo“ Lipp Alban „Sacris solemnibus“. Kedden este fél 7 órakor: Kuhlan „Religioso“, hegedűszóló orgonakísérettel. Déschermeicz József „Tantum ergo“, Hartl „O salutaris hostia“. Szerdán este fél 7 órakor: Halévy F. „Andante“, hegedű, flauta, bass és orgona. Reimann J. „Tantum ergo“. Lipp Alban „Ecce panis angelorum“. Csütörtök d. e. 10 órakor: Mise Gruber Józseftől. Lipp Alban Offertorium. Este fél 7 órakor: Haydn „Duo“, hét hegedű, orgona kísérettel. Gütler J. „Tantum ergo“. Lipp Alban „Ecce panis angelorum“. Schopf F. „Te Deum“. Kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken a 7 órai reggeli mise alkalmával népeken.

— Koszoru megy Itás. Engel Laura urhölgy elhunyt alkalmából koszoru megváltás címén a következő adományokat vették: 20—20 koronát lovag Weisz Izidor, dr. Pollák Győző uraktól a Chevra-kadisa részére; 20 koronát Weisz Sándor H urtól (Budapest) az izr. nőegylet részére, mely nemes adományokért halás köszönetet mond az elnökség.

— A kolera. — Nincs újabb megbetegedés.

A hatóságok messzemenő és energikus intézkedéseinek meg van az eredménye Nagybecskereken is, mert két nap óta nem fordult elő újabb megbetegedés. A járványkórházban levő Kapka György eukorgyári munkás állapota pedig annyira javult, hogy már fel is kelhet. A gyakori koleraesetek következtében a kolerabetegek helyes kezelése olyannyira előrehaladt, hogy így már most nemesak a megbetegedések, de egyúttal a halálozások száma is tetemesen csökken. Ha még három napig nem fordul elő újabb megbetegedés, úgy a várost koleramentesnek nyilvánítják.

Kinn a vármegyében már egy hét óta nem fordult elő újabb megbetegedés, úgy hogy a kolera az egész vármegyében megszüntnek lehet tekinteni.

— Vidéki János. Temesvárról írják: A mai nap végre egyetlen újabb Vidéki János-féle levelet sem hozott. Így tehát ma csak annak kétségtelen megállapítására szorítkozhatunk, hogy a Raschka G. műszerész által ismertetett Vidéki János nem azonos a nagybecskereki rendőrség által körözött Vidéki Jánossal. Ezt igazolja az alábbi jegyzőkönyv is, melyet Raschka írt alá az itteni rendőrség és következésképp hangzik:

A nagybecskereki átiratban körülírt Vidéki János személyleírása nem azonos a nálam szolgált Vidéki Jánossal, mert a nálam volt Vidéki most legfeljebb 34—36 éves lehet. Ezen átiratban érintett Vidéki János nem azonos tehát a nálam alkalmazásban volt Vidéki Jánossal.

— **Gépezetek vizsgálata.** A gőzgépezet és kazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által december 3-án reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhelyépületében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár, (Józsefváros) Kültér 2. sz. címezve legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

TÁVIRATOK.

A költségvetés.

A képviselőház mai ülése. — A pozsonyi és debreczeni egyetem. — A kereskedelmi tárca költségvetése.

Budapest, dec. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház a költségvetés tárgyalása során ma már eljutott a kereskedelmi tárcahoz. Tegnap befejezték a belügyi vitát, amely jóformán csak fővárosi vitából állott s ma megkezdtek a kereskedelemügyi tárca költségvetésének általános vitáját, amelyben az előadón kívül három szónok vett részt. Az ülésnek egyik nevezetes momentuma, hogy a kultuszminiszter kész törvényjavaslatokat terjesztett be a pozsonyi és a debreczeni egyetemekről. Most már a két új főiskola föllállítására mielőbb megvalósul.

Az ülést Návay Lajos elnök fél 11 órakor nyitja meg s jelenti, hogy a miniszterekhez figyelmeztető leveleket intézett, hogy sok interpelláció vár válaszlásra.

Ezután Zichy János gróf kultuszminiszter betérjeszti a

pozsonyi és debreczeni egyetemekről szóló törvényjavaslatokat. (Zajos éljenzés.) A javaslatokat a pénzügyi bizottsághoz utasítják.

Miután még Polónyi Géza szólat fel személyes kérdésben, áttértek a

kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalására.

Heltai Ferenc előadó ismerteti behatón és nagy szaktudással a kereskedelmi tárca költségvetését. Előadja, hogy az idei költségvetésbe a vasutakra 19 millió koronával, a közutakra másfél millió koronával, az iparfejlesztésre 2 millió koronával, a vasuti beruházásokra 13 millió koronával, a postára 3 millió koronával több van fölvéve. Ezzel szemben a vasutak jövedelmei 55 millió koronával, a posta jövedelmei pedig 6 és fél millió koronával emelkednek. Az előadó ezután bírálja a vasuti állapotokat s azt mondja, hogy az államvasutaknál hiányzik a kereskedelmi szellem és tul teng a bürokratizmus. Hiszi azonban, hogy ez Beöthy László minisztersége alatt másképp lesz. Ajánlja a költségvetést elfogadásra.

Reök István Kossuth-párti szintén a vasuti állapotok javítását fejtegeti és sürgeti a vizierők nagyobb kihasználását. A költségvetést nem fogadja el.

Solymosky Ödön báró munkapárti a

kereskedelmi és iparkamarákról beszél s azt mondja, hogy azok nem felelnek meg a hivatásuknak. Szól azután az iparkamárásról, amelyre nézve az az álláspontja, hogy arra még nagyobb gondot kell fordítani. A költségvetést elfogadja.

Csermák Ernő pártönkivüli függetlenségi az ipartörvény revízióját sürgeti s még nagyobb összeget ajánlana beállítani a vasuti beruházásokra. A költségvetést nem fogadja el.

Ezzel az ülés véget ért.

Nem lesz indemnitás.

Budapest, dec. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Irányadó politikai körökben biznak abban, hogy a költségvetés tárgyalását karácsony előtt befejezik, úgy hogy nem lesz szükség indemnitásra.

Az olasz—török háború.

Budapest, dec. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai jelentések nem hoznak újabb hírt a tripoliszi haretérről, bizonyosnak látszik, hogy az olaszok helyzete Tripoliszban előnyösebbre vált. Az olaszok mind nagyobb hadierőt visznek Tripoliszba s egy mai milánói távirat szerint tegnap újabb 2000 gyalogost és egy lovas ezredet indítottak utnak Tripoliszba.

Oroszország Perzsia ellen.

Budapest, dec. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Teheránból sürgönyzik, a Perzsa kormány tagadólág válaszolt az orosz kormánynak arra az újabb jegyzékére, amely szerint a perzsa kormány kötelezte magát, hogy az orosz és angol követség előzetes hozzájárulása nélkül idegeneket nem alkalmaz és megfizeti a perzsiai orosz expedició költségét. A tagadó válasz folytán az orosz kormány egy hadtestet indít Perzsia felé.

Elfogott pénzhamisító banda.

Budapest, december 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Marosvásárhelyről jelentik, a csendőrség kinyomozott és letartóztatott egy nagy pénzhamisító bandát. A bandának 14 magyar és 6 oláhember volt a tagja. A banda óriási mértékben üzte a bankóhamisítást s főleg román bankjegyeket hamisított. A pénzhamisítók olyan mértékben árasztották el Romániát hamis bankjegyekkel, hogy a román kormány kénytelen volt új bankjegyeket kibocsátani.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönet és bucsuzó.

Nagybecskerekről való távozásom alkalmával egyik legkedvesebb kötelességemnek tartom, hogy jóakaróim és megrendelőimnek a leghálásabb köszönetemet fejezzem ki szives támogatásuk és pártfogásukért.

Együttal jóbarátainak és ismerőseimnek, kiktől az idő rövidsége miatt — sajnos — el nem bucsuzhattam, ezton mondok Isten hozzádot, kívánva nekik továbbra is sok szerencsét és boldogságot s mindig a legszivesebben fog reájuk visszaemlékezni

Seprős Valter,
nyomdatulajdonos.

1173—1.1

Nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.

7371—1911. szám.

1170—3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye nagyszentmiklósi járásába bekelezett Nagycsanád községben megüresedett jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása:

1. 1600 korona készpénz.

2. 180 korona utiátalány.

3. Szabad lakás a hozzá tartozó háromnegyed hold kerttel.

4. A magánmunkálatok után szabályrendeletileg megállapított díjak.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-ában, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában körülírt képesítésüket, eddigi működésüket és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi december hó 15-éig adják be hivatalomnál.

Nagyszentmiklós, 1911. évi november hó 27-én.

Kreeráth, tb. főszolgabíró.

31384—1911. jg. sz.

1176—2.1

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdet a következő munkálatokra:

Tétel-leírás	Magnevezés	A kincstár által engedélyezett összeg		A hűköz. fizet. a kézi- és izé. napszakok megváltására	
		kor	fill	kor	fill
I. Temesvármegyében:					
1 Szakálháza községben a róm. kath. lelkészlak átépítésére	12203	04	1393	09	
II. Krassószörényvármegyében:					
1 Bngamonostor községben községház építésére	14923	99	—	—	
III. Torontálvármegyében:					
1 Felsőmuzslya községben a telepes földék dűlő-utjain 36 drb fa- és beton átereszt építésére	11787	96	—	—	

Ezen munkálatok 1912. év április hónapban lesznek megkezdendők és általános feltételekben előírt határidőkre lesznek befejezendők.

Az írásbeli zárt ajánlati versenyárgyalás Aradon a kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében 1911. év december hó 18-ik napján délelőtt 9 órakor fog megtartatni, mely időpontig a zárt írásbeli ajánlatok ugyanott adandók be.

Az ajánlat minden egyes munkára külön-külön teendő. Az ajánlattevő tartozik az általa megajánlott összeg 5%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban valamely királyi adóhivatali pénztárnál bánatpénz gyanánt befizetni és az erről szóló nyugtát ajánlatához csatolni.

Az ajánlatban a megállapított összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

A költségvetés és az árlejtési, valamint az általános és részletes feltételek Aradon a kir. jószágigazgatóság műszaki osztályában a hivatalos órák alatt (d. e. 8—2 óráig) megtekinthetők.

Elkésett vagy utóajánlatok, valamint táviratilag bejelentett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beadott ajánlatok azonnal bizottsági-lag felbontatnak, mely eljárásnál ajánlattevők jelen lehetnek és ajánlattevők ajánlataikért 30 napig kötelezettségben maradnak.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül — azok összegére való tekintet nélkül — szabadon választhasson.

Kelt Aradon, 1911. évi november hó 8-án

Magyar királyi állami
jószágigazgatóság.

(U ányomás nem díjazatik)

Gyógyítható-e a tüdőbaj?

Ez a rendkívül fontos kérdés mindenkit foglalkoztat, a kit asztma, tüdő- és gégefő tuberkulózis, tüdőcsueshurat, tüdővész, makacs köhögés, elnyálkásodás vagy állandó rekedtség gyötör s eddig nem talált orvoslást. Minden ilyenféle beteg kap tőlünk teljesen ingyen egy könyvet képekkel Guttman dr. orvostól a Finsen-gyógyintézet főorvosától a következő tárgyról: **Gyógyítható a tüdőbaj?** Azonkívül egy próbacsomagot kitűnő diétikus teákból. Ezeket megasztalják, a kik eddig használtak. Gyakorlott orvosok ezt a teát mint kitűnő diétikumot **tüdőbaj (tüdővész), asztma, krónikus gége- és gégefőhurat** ellen rendelték és megasztalták. A tea nem titkos szer. Lieber-féle növényekből készül, a melyeket császári rendelésre szabad forgalomba bocsátottak. Ára olyan olcsó, hogy a legszegényebbek is használhatják. Hogy minden betegnek minden rizikó nélkül alkalmat adjunk a tea kipróbálására s hogy a betegsége felől mindenkit fölvilágosíthassunk, elhatároztuk, hogy minden betegnek megküldjük a **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** című német füzetet egy próbacsomag teával teljesen ingyen és bérmentesen. Tessék levelezőlapot írni Puhman & Co. címre, Berlin, 951. Müggelstrasse 25.

(1172—10.1)

Ujdonság!

Ujdonság!

Enyves hát.**12 db fénykép 30 krajcár**Felvételek reggel 8-tól 12-ig,
délután fél 2-től 8 óráig
eszközöltetnek.Időjárás semmi befolyással nincs a
felvételekre.**MÜTEREM KINIZSY-UTCA,
Közgazdasági bank épületében.**

Csak rövid ideig! 1103-20.17

SzőlővesszőNéhány ezer erőteljes, sima zöldolt-
vány, Ripária és Mont cola alanyon
különféle kitünő faj**eladó****Wégling István** áll. isk. igazgatónál
Honvéd-utca.

1161-32

**Savanyított
répaszeletet**

kapni f. é. december 1-től kezdve jutányos árban a

Délmagyarországi Cukoripar R. T.
cukorgyárában Nagybecskereken.

1167-33

Hirdetmény.*Egyházaskér* községe 2 ártézi kut fu-
ratását határozta el, melynek vállalatba
adása folyó év december hó 23-án d. e. 10
órákor tartandó árlejtésen fog eszközöl-
tetni 400 korona bánatpénz lefizetése mel-
lett.Feltételek a községi irodában megte-
kinthetők.

Egyházaskér, 1911 november 26.

1166-33

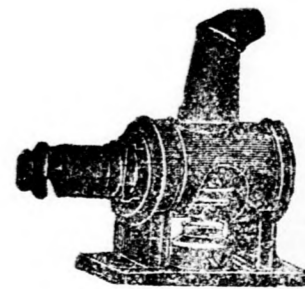
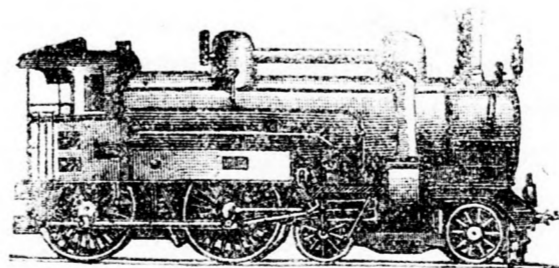
Előjáróság.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

Megérkezett a „Jézuska”**BENÓ TESTVÉREKHEZ,****Nagybecskerek.**Minden gyermek jöjjön ide, válassza ki magának azt a játékot, amit a JÉZUSKA neki hozzon, mert
itt vannak felhalmozva mindazon szép játékok, amelyekkel a JÉZUSKA a jó gyermekeket meg fogja
örvendeztetni.

(465 - 200.123)